

Татарстан Республикасы
Нурлат муниципаль районы
Якушкино авыл жирлеге Советы

КАРАР

«21» апрель 2022 ел

№ 40

Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районнының "Якушкино авыл жирлеге" муниципаль берәмлекендә жирләү эшен оештыру турындагы нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Президентының «Вафат булган кешеләрне жирләү буенча хезмәт күрсәтүгә гражданнарның хокук гарантияләре турында» 1996 елның 29 июнендәге 1001 номерлы Указы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы, «Күмү hәм жирләү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы федераль законнар, Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы "Якушкино авыл жирлеге" муниципаль берәмлеке Уставы нигезендә, Якушкино авыл жирлеге Советы КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районнының "Якушкино авыл жирлеге" муниципаль берәмлекендә жирләү эшен оештыру турында күшымтада бирелгән Нигезләмәне расларга.
2. Элеге каарны Нурлат муниципаль районның рәсми сайтында, Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында бастырып чыгарырга hәм жирлек территориясендә мәгълүмат стендларында халыкка житкерергә.
3. Элеге каар халыкка житкерелгән көненнән үз көченә керә.
4. Элеге каарның үтәлешен тикшереп торуны үз жаваплылыгымда калдырам.

Татарстан Республикасы
Нурлат муниципаль районы
Якушкино авыл жирлеге
Советы рәисе

Х.Х.Хәмидуллин

Татарстан Республикасы Нурлат
муниципаль районы Якушкино
авыл жирлеге Советының 2012
елның 21 апрелендәге 40 номерлы
каравына кушымта

**Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районның "Якушкино авыл жирлеге"
муниципаль берәмлекендә жирләү эшен оештыру турында нигезләмә**

"Якушкино авыл жирлеге" (алга таба - Нигезләмә) муниципаль берәмлекендә жирләү эшен оештыру турында элгә нигезләмә Россия Федерациясе Президентының 1996 елның 29 июнендәге № 1001 номерлы "Үлгәннәрне күмү буенча хезмәт күрсәтүләр гарантияләре турында" гы Указы, "Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы, "Күмү һәм жирләү эше турында" гы 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы федераль законнар, жирләү һәм күмү өлкәсендә башка норматив хокукий актлар, РФ Баш дәүләт санитария табибының 28.01.2021 N 3 карапы белән расланган СоН ПиН 2.1.3684-21 нигезендә эшләнгән.

1нче бүлек. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

Статья 1. Элгә Нигезләмәдә кулланыла торган төп төшенчәләр һәм билгеләмәләр
Элгә Нигезләмәдә түбәндәге төшенчәләр кулланыла:

-жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә жирле үзидарә органы-жирле үзидарәнен вәкаләтле органы яисә жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә вәкаләтләр бирелгән жирле үзидарә органының вәкаләтле вазыйфаи заты;

- жирләү эше мәсьәләләре буенча махсус хезмәт - жирләү буенча хезмәтләрнең гарантияләнгән исемлеген күрсәтү максатларында муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә органнары тарафыннан төzelә торган оешма;

- жирләү буенча хезмәтләрнең гарантияләнгән исемлеге - жирләгәндә дәүләт гарантияләрен тәэммин итү максатларында жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт күрсәтә торган хезмәтләрнең минималь исемлеге;

- жирләү зонасы - зират территориясенең төп функциональ жирләү өлеше, шул исәптән мәетнең яндырган көле салынган савытны күмү зонасы.

- жирләү урыннары - жирләү өчен зиратларның жирләү зонасында бирелә торган жир кишәрлекләре;

- кабер өстендәге корылмалар (кабер ташлары) - жирләү урыннарында урнаштырыла торган истәлек корылмалары;

-ялгыз каберлекләр - вафат булган (үлгән), хатыны, якын туганнары, башка туганнары яисә вафат булган затның законлы вәкиле булмаган, шулай ук шәхесләре Эчке эшләр органнары тарафыннан билгеләнмәгән мәетләрне (үлгән) жирләү өчен жәмәгать зиратлары территориясендә бирелә торган жирләү урыннары;

-туганнар каберләре - үлгән ир яисә хатынның якын туганын шул ук жир кишәрлекенде

жирләүне гарантияләү өчен жәмәгать зиратлары территориясендә түләүсез нигездә бирелә торган жирләү урыннары;

-Гайлә (нәсел) каберлекләре - өч hәм аннан да күбрәк үлгән янын туганнарны, башка туганнарны күмү өчен жәмәгать зиратларында түләүле нигездә (туган булган затларны күмү урынын исәпкә алыш) бирелә торган жирләү урыннары;

- гайлә әгъзалары-туганлык (милек) белән бәйле затлар, бергә яшәүче hәм уртак хужалык алыш баручы;

- ирекле күмү өчен ябык зиратлар - күмү зонасында күмү урыннары бириү өчен буш жир кишәрлекләре булмаган зиратлар;

-санитар-яклау зонасы - күмү урыннарының чикләрен мәжбүри рәвештә маxsus мәгълүмат билгеләре белән торак төzelештән, ландшафт-реакцион зонадан, ял зонасыннан hәм башка объектлардан аерып торучы зона;

- элек мәет жирләнгән урынга кабат мәет жирләү - мәетне элек туганнары жирләнгән урында билгеләнгән тәртиптә жирләү.

2нче бүлек. ЖИРЛӘҮНЕ ГАМӘЛГӘ АШЫРУ ГАРАНТИЯЛӘРЕ

Статья 2. Гарантированный перечень услуг по погребению

1. Мәет жирләү бурычын үз өстенә алган ир яисә хатын, янын туганнарына, башка туганнарына, үлгән кешенең законлы вәкиленә яисә башка затка (алга таба - вафат булганны күмү бурычын үз өстенә алган зат) жирләү буенча киләсе бушлай хезмәтләр исемлеге нигезендә жирләү гарантияләнә:

1) жирләү өчен кирәkle документларны рәсмиләштерү (жирләнү турында таныклык hәм номер бириү);

2) жирләү өчен кирәkle табут hәм башка эйберләрне (киже-мамык тукымা белән тышланган табут, такталар, кием комплекты, киже-мамык тукымা) бириү hәм китерү;

хатыны, янын туганнары, башка туганнары яки законлы вәкиле булмаган мәетнен жәсәден төрү;

3) мәрхүмнен жәсәден (жәсәд өлешиләрен) илтү, ритуаль билгеләнештәге эйберләрне китерү буенча транспорт хезмәтләре курсату;

4) жирләү (каберне казу hәм көрәк белән күмү, кремацияләү hәм мәетнен яндырылганнын соң көле салынган савытны бириү);

5) Жирләү тәртибе турында язмаларны теркәп бару.

2. Жирләү буенча хезмәтләрнең гарантияләнгән исемлеген курсату жирләү эше белән шөгыльләнүче маxsus хезмәт, юридик hәм физик затлар тарафыннан гариза нигезендә башкарыла.

Бу максатларда түбәндәгә документлар бирелә:

- түләүсез нигездә жирләү буенча хезмәтләрнең гарантияле исемлеген күрсәту турында ирекле рәвештә гариза;

- үлем турында медицина таныклыгы.

3. Үлгән кешене күмү бурычын үз өстенә алган зат ЗАГС органнарында мөстәкыйль рәвештә үлем турында таныклык рәсмиләштергән булса, жирләүгә социаль пособие түләү өчен вәкаләтле органга пособиеләр түләү буенча түбәндәге документларны тапшыра:

- үлем турында таныклык күчермәсе белән төп нәсхәсе белән чагыштыру өчен;

- үлем турында белешмә.

4. Жирләү буенча иренә, янын туганнарына, башка туганнарына, законлы вәкиленә яки башка затка күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфаты түбәндәге таләпләргә туры килергә тиеш: үлгән кешене жирләү мәсъәләләре буенча маxсус хезмәт тарафыннан жирләү эшен башкару бурычын үз өстенә алган бүтән затка жирләү буенча күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфаты түбәндәге таләпләргә туры килергә тиеш:

-жирләү өчен кирәkle документларны рәсмиләштерү (вафат булу турында медицина белешмәсе, вафат булу турында таныклык, Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының ЗАГС бүлеге тарафыннан бирелгән таныклык) тиешле органнарга мөрәҗәгать иткән көннән бер тәүлек эчендә;

-жирләүне оештыруга һәм үткәрүгэ заказны кабул итү, ул мәрхүм мәетенең кайсы моргта урнашуын, жирләү датасын һәм вакытын, матәм процессы маршрутын, кием-салым күләмен, мәрхүмнең буй озынлыгын, автокатафалк хезмәтенә заказны рәсмиләштерүне үз эченә ала;

- тышкы һәм эчке яктан тукымা белән тышланган агач табут бирү;

- күмү өчен кирәkle предметларны бирү;

- табутны һәм кирәkle эйберләрне төяү-бушату эшләрен дә кертеп бер адреска китерү;

- гәүдәне табутка салу;

- жәсәдне салынган табутны зиратка һәм алга таба күмү урынына илтү;

-кабер казу урынын билгеләүне, кышкы чорда күмү урыннарын кардан чистартуны, кулдан көрәк белән кабер казуны, кабернең төбен чистартуны, кабер стенасын кулдан чистартуны үз эченә алган кабер урнаштыру;

-автокатафалктан табутны алыш, күмү урынына илтеп кую, матәм йоласын үткәрүне көтү, табут капкачын ябу, кабергә табутны төшерү (көл белән урнаны төшерү), табутны туфрак белән күмү, кабер ёстендәге туфракны тигезләп өөп кую;

- язулы ритуаль теркәү билгесен (фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган һәм һәм үлгән көне) кабергә беркетү һәм урнаштыру.

5. Дин буенча гражданнарны күмү белән бәйле ритуаль хезмәт күрсәтүләрнең сыйфаты һәм женаза ритуалы предметлары санитария нормаларына һәм кагыйдәләренә, техник шартларга һәм башка хокукий актларга туры килергә тиеш, алар гамәлдәгә законнар

нигезендә ритуаль хезмәтләр күрсәту өлкәндә хезмәт күрсәтүләргә һәм продукциягә мәжбүри таләпләр билгели, шулай ук дин тоту қагыйдәләренә һәм тәртибенә, туганнарының теләкләрен исәпкә алып, туры килергә тиеш.

6. Мәет жирләү буенча хезмәтләр күрсәтүнен гарантияләнгән исемлеге нигезендә күрсәтелә торган хезмәтләр бәясе, әлеге статьяның 1 өлешендәге 1 пунктында күрсәтелгән күрсәткечләрдән тыш, Россия Пенсия фондының Татарстан Республикасы Нурлат районындағы клиент хезмәте (бүлгеге хокукларында), Россия Федерациясе Социаль иминият фонды бүлгеге белән килештереп, жирле үзидарә органы тарафыннан билгеләнә.

7. Жирләү буенча хезмәт күрсәтүләрнең гарантияләнгән исемлеге нигезендә бирелә торган хезмәтләрнең 5нче пунктта күрсәтелгән хакы құләме, инфляция (куллану бәяләре) дәрәҗәсен исәпкә алып, тиешле финанс елына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы нигезендә ел саен индексацияләнергә тиеш.

8. Вакытлыча эшкә сәләтсезлек очрагына һәм үлем көненә мәжбүри социаль иминиятләштерелергә тиешле һәм ана булу сәбәпле мәжбүри социаль иминиятләштерелергә тиешле вафат булган пенсионерларны жирләү өчен хезмәт күрсәтүләрнең гарантияләнгән исемлеге нигезендә күрсәтелә торган хезмәтләр хакының жирләү эше мәсьәләләре буенча Россия Федерациясе Пенсия фонды, федераль бюджет, Россия Федерациясе Социаль иминият фонды, Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән түләү тәртибе һәм құләме; вакытлыча эшкә яраксызылық очрагына һәм мәжбүри социаль иминиятләштерелергә тиешле булмаган затларны жирләүгә һәм мәшгульлек хезмәте органнары тәкъдиме буенча вакытыннан алда пенсия рәсмиләштергән пенсионерлар (тиешле пенсия алу хокуқын бирә торган яшькә житкәнче, пенсионерның үлеме вакытыннан алда пенсия алган чорга житкән очракта)үлеменә бәйле рәвештә мәжбүри социаль иминиятләштерелергә тиешле үлгәннәрне жирләүгә;; вакытлыча эшкә яраксызылық очрагына һәм үлем көненә бәйле рәвештә мәжбүри социаль иминиятләштерелергә тиешле үлгән гражданнарны һәм вакытлыча эшкә яраксызылық очрагына һәм күрсәтелгән гайлә әгъзаларының үлеменә бәйле рәвештә мәжбүри социаль иминиятләнергә тиешле гражданнарның балигъ булмаган гайлә әгъзаларын жирләүгә бәйле рәвештә аның вафат булган гайлә әгъзаларын жирләүгә бәйле рәвештә; әгәр вакытлыча эшкә яраксызылық очрагына һәм ана булуға бәйле рәвештә мәжбүри социаль иминиятләштерелергә тиеш булмаган һәм пенсионер булмаган очракта, шулай ук үле бала туган очракта, йөклелекнән 154 көне үткәннән соң, Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән срокларда башкарыла.

9. Якушкино авыл жирлеге территориясендә урнашкан жирләү эше мәсьәләләре буенча маҳсус билгеләнгән хезмәт, жирләү буенча бушлай күрсәтелә торган хезмәтләрнең гарантияләнгән исемлеге турында (һәр хезмәтнең бәясен күрсәтеп), түләүсез нигездә хезмәт күрсәтүнен гарантияләнгән исемлеген күрсәту өчен кирәкле документлар исемлеге турында мәгълүмат (адреслар һәм телефоннар белән) рәсмиләштерү урыннарында урнаштыру, шулай ук жирләү һәм жирләү эше өлкәндә вәкаләтле башкарма орган турында мәгълүмат (адресларын һәм телефоннарын күрсәтеп) сәламәтлек саклау учреждениеләре һәм ЗАГС органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Статья 3. Үлгәннәрне күмү гарантияләре, ире, якын туганнары, башка туганнары яки үлгән кешенең законлы вәкиле булмаган, шулай ук үлгән шәхесләре ачыкланмаган кешене күмү гарантияләре

1. Вафат булганнары, хатынын, якын туганнарын, башка туганнарын, башка туганнарын яки үлгән кешенең законлы вәкилен күмү буенча яисә аларны күмү мөмкинлеге булмаганда, шулай ук жирләү бурычын үз өстенә алган башка затлар булмаганда һәм шәхесе ачыкланмаган үлчеләрне күмү буенча хезмәтләрнең гарантияләнгән исемлеге:

- 1) күмү өчен кирәkle документларны рәсмиләштерү,
- 2) жәсәдне төрү,
- 3) табутны бирү һәм китерү,
- 4) үлгән кешенең жәсәден зиратка илтү,
- 5) жирләү: кабер казу һәм жирләү буенча хезмәtlәр күрсәтү,
- 6) күмү ритуаль теркәү билгесен урнаштыру.

2. Туганнарыз, соралмаган һәм танылмаган үлгән кешеләрне күмү хезмәtlәре түләүсез нигездә женаза эше мәсьәләләре буенча маxsusлаштырылган хезмәtlәр булып чыга.

3. Туганнарыз, соралмаган һәм танылмаган вафат булган кешеләрне күмү хезмәtlәренең бәясе әлеге Нигезләмәнең 2 нче маддәсенең 7нче өлеше нигезендә билгеләнә.

4. Танылмаган үлгән кешеләрне күмү хокук саклау органнары ризалыгы белән билгеләнгән вакытта гамәлгә ашырыла.

Статья 4. Мәет жирләүгә социаль пособие

1. Мәетне күмү бурыйчын үз өстенә алган затлар акчалары исәбеннән башкарылган очракта, күрсәтелгән затларга Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән күләмдә күмүгә социаль пособие түләнә.

2. Мәет жирләүгә яисә бер мәртәбә матди ярдәм күрсәтүгә социаль пособие билгеләү һәм түләү тәртибе Россия Федерациясе законнары белән билгеләнә.

Зинче бүлек. ЖИРЛӘҮ ЭШЕ НИГЕЗЛӘРЕ

Статья 5. Жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә кулланыла торган мөлкәт

1. Жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә кулланыла торган мөлкәт белән идарә итү, файдалану һәм эш итү Россия Федерациясе законнары һәм муниципаль хокукий актлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Зиратлар урнашкан жир кишәрлекләре жир законнары нигезендә дайми (сроксыз) файдалануга бирелә.

Статья 6. Жирләү һәм күмү эше өлкәсендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы

1. Якушкино авыл жирлегендә жирләү һәм күмү эше өлкәсендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы булып Татарстан Республикасы Нурут муниципаль районнының "Якушкино авыл жирлеге" муниципаль берәмлеке Башкарма комитеты тора.

2. Жирләү һәм күмү эше өлкәсендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы карамагына түбәндәгеләр керә:

- 1) жирлек территориясендә ритуаль хезмәт күрсәтүләрне оештыру һәм күмү урыннарын карап тоту;

2) жирлек территориясендә жирләү урыннарын булдыру һәм оештыру, зиратны ябу, зиратны күмү урыннарын күчерү (табигый бәла-казалар куркынычы янаган очракта) турында карап кабул итү;

3) жирләү һәм күмү эше өлкәсендә муниципаль программалар кабул итү һәм гамәлгә ашыру;

4) кануннар һәм әлеге Нигезләмә нигезендә жирләү урыннарын урнаштыру өчен жир кишәрлекләре бири;

5) санитария һәм экология таләпләре бозылганда, күмү урынында эшчәнлекне туктатып тору яисә туктату, жибәрелгән хокук бозуларны бетерү буенча чаралар күрү;

6) жирләү буенча хезмәтләренең гарантияләнгән исемлеге нигезендә күрсәтелә торган хезмәтләргә (тарифларга) бәяләрне раслау;

7) күмү урыннары зурлыгын билгеләү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

8) зиратларны карап тоту һәм зиярәт кылу кагыйдәләрен билгеләү;

9) гайлә (нәсел каберлекләре) күмелүләре реестрын формалаштыру һәм алыш бару, муниципаль зиратларда гайлә (нәсел каберлекләре) күмү өчен урын бири яки бирудән баш тарту турында карап кабул итү;

10) жирле үзидарә органы карамагындагы зиратлар территориясендә башкарылган жирләүләренең барлык төрләрен исәпкә алуны, шулай ук аларны инвентаризацияләүне алыш бару;

11) гамәлдәге законнарда каралган башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру.

3. "Якушкино авыл жирлеге" муниципаль берәмлеке башкарма комитеты жирләү эше мәсьәләләре буенча бурычлар йөкләнүче максус хезмәт төзи.

Статья 7. Жирләү эше мәсьәләләре буенча төzelгән максус хезмәт

Күмү эше мәсьәләләре буенча максус хезмәткә түбәндәге бурычлар йөкләнә:

1) жирләү хезмәтләренең гарантияләнгән исемлеге нигезендә күрсәтелә торган хезмәтләр күрсәту;

2) үлгән, хатыны, ябын туганнары, башка туганнары булмаган, үлгән кешенең законлы вәкилен, шулай ук сорай булмаган һәм танылмаган үлгәннәрне күмү буенча хезмәтләр күрсәтү.

Статья 8. Күмү хезмәтләре

Әлеге Нигезләмә максатларында жирләү хезмәтләренә жирләү буенча хезмәтләр күрсәтүнең гарантияләнгән исемлегендә каралган хезмәтләр керә.

Статья 9. Моргка үлгәннәрне илтү белән бәйле төп мәсьәләләр

1. Вафат булуучының жәсәден, күтәреп кую - бушату эшләрен дә кертеп, моргка илтү медицина учреждениеләре хисабына гамәлгә ашырыла.

2. Мәрхүм, хатыны, яқын туганнары, башка туганнары булмаган йә суд-медицина экспертизасы (тикшеренү) һәм патологик-анатомик яру (медицина учреждениеләрендә вафат булғаннан тыш) житештерү өчен үлгән затның законлы вәкилен ачыклау яисә булған урыннан мәетнең жәсәден төяү-бушату эшләрен дә кертеп, моргка күчерү Россия Федерациясе законнары нигезендә әлеге төр хезмәт курсәтүләргә муниципаль контракт (килешү) төзегән юридик затлар яисә индивидуаль эшкуарлар тарафыннан Якушкино авыл жирлеге бюджеты акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

3. Әлеге статьяның 1 һәм 2 өлешләрендә каралмаган очракларда вафат булғаннары транспортировкалау үлгән кешене (яисә башка кызыксынучы затларны) күмүне үз өстенә алган зат акчалары исәбеннән юридик затлар яисә индивидуаль эшкуарлар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

4нче бүлек. ЖИРЛӘҮ УРЫННАРЫ

Статья 10. Зиратлар

1. Муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан барлық зиратларны исәпкә алуны жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә жирле үзидарәнен вәкаләтле органы билгеләнгән тәртиптә алып бара.

2. Ирекле жирләү өчен ябык булған зиратларда санитар-эпидемиологик кагыйдәләр һәм нормалар үтәлгән килеш (алга таба - санитария кагыйдәләре) бары тик жирле үзидарә органының ирекле жирләү өчен зиратны ябу турындағы хокукий акты үз көченә көргөнчө бирелгән туганлық, гайлә (нәсел қаберлекләре), мактаулы күмү территориясендә генә жирләнә.

3. Зиратлар территориясендә аларның максатчан билгеләнеше белән туры килми торган нинди дә булса эшкуарлық эшчәнлеге алып бару тыела.

Статья 11. Зиратларны қарап тоту һәм зиярәт қылу кагыйдәләре

1. Жирле үзидарә органы қарамагындағы зиратларны қарап тоту һәм зиярәт қылу кагыйдәләре жирләү һәм күмү эше өлкәсендә жирле үзидарәнен вәкаләтле органы тарафыннан билгеләнә.

2. Зират территориясендә юл хәрәкәте иминлеге турында Россия Федерациясе законнарын үтәп, транспорт чаралары өчен бушлай машина кую урыны каралырга тиеш.

3. Жирләү урыннарын чәчәкләр, матурлау материаллары белән сату итү шуышы максатлар өчен жирле үзидарәнен жирләү һәм күмү эше өлкәсендәге вәкаләтле органы үз компетенциясе чикләрендә бирелгән урыннарда гына гамәлгә ашырыла.

5нче бүлек. КҮМЕЛҮ УРЫННАРЫ

Статья 12. Күмелү урыннары һәм аларның төрләре

1. Әлеге Нигезләмә максатларында күмү урыннары түбәндәгә төрләргә бүленә: ялгыз, туганлық, гайлә (нәсел), мактаулы.

Жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә жирле үзидарә органы жирле үзидарә органы карамагындағы зиратлар территориясендә житештерелгән барлық каберлекләрне исәпкә алып бара, шулай ук аларны өч елга бер тапкыр инвентарьлаштыру үткәрә.

2. Жәмәгать зиратлары территориясендә хәрби каберлекләр (хәрби участоклар) һәм бер диндә вафат булган кешеләрне жирләү өчен аерым жир участоклары (зоналар) каралырга мөмкин.

3. Жәмәгать зиратлары территориясендә, халықның радиацион куркынычсызлығы өлкәсендә Россия Федерациясе законнарын һәм санитар қагыйдәләрне үтәп, югары радиоактив фонына ия булган мәетләрне жирләү өчен аерым жир кишәрлекләре (зоналар) каралырга мөмкин.

4. Жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан, Россия Федерациясе законнары һәм әлеге Нигезләмә таләпләрен үтәп, зиратлар территориясендә житештерелгән каберлекләргә инвентаризация үткәру тәртибе билгеләнә.

5. Россия Федерациясе законнары һәм әлеге Нигезләмә нигезендә бирелгән жирләү урыннары мәжбүри рәвештә, шул исәптән күрсәтелгән урыннарда төзекләндөрелмәгән (ташландык) каберлекләр булганда да, тартып алынмый.

6. Жирләү урыннары зиратның билгеләнгән планировкасы нигезендә бирелә. Күрше участоклар арасында ара-0,5 м, рәтләре арасында -0,75 м..

7. Зиратның билгеләнгән планировкасын бозып, зиратларны, шул исәптән күмелгән урыннар арасында, юл қырыларында һәм санитар-саклау зonasы чикләрендә күму урыннары урнаштыру рөхсәт итлеми.

Статья 13. Ялғыз каберлекләр

1. Жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә вәкаләтле орган тарафыннан жирләү эшләре мәсьәләләре буенча маҳсус хезмәткә ялғыз күму урыны бирү турында гариза белән мөрәҗәгать иткән көнне жирләү һәм жирләү эшләре буенча вәкаләтле орган тарафыннан жирләү урыннары бирелә. Гаризага үлем турында таныклыкның күчермәсе (чагыштыру өчен төп нөсхә күшымтасы белән) теркәлә. Ялғыз каберлекләр өчен урыннар билгеләнмәгән мәетләрне жирләү өчен бирелә икән, гаризага өстәмә рәвештә эчке эшләр органнарының күрсәтелгән мәетләрне күмүгә ризалыгын раслаучы документ күчермәсе (чагыштыру өчен төп нөсхә күшымтасы белән) теркәлә.

2. Ялғыз күмелү өчен күләме 5 кв. метрдан артмаска тиеш ($2,5 \text{ м} * 2,0 \text{ м}$).

Бер тирәнлектә бер урында жирләү саны -1.

3. Жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы ялғыз күмелү өчен урыннар биргәндә, ялғыз жирләү турында таныклык әлеге статьяның 4 өлешендә билгеләнгән очраклардан тыш бирелми.

4. Якын туганнары, башка туганнары барлыкка килгән очракта, аларның язмача мөрәҗәгате һәм туганлык мөнәсәбәтләрен раслаучы документлар нигезендә жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан жирләү турында таныклык бирелә.

Статья 14. Туганнар каберлеге

1. Туганнар каберлеге өчен урыннар жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә вәкаләтле жирле үзидарә органы тарафыннан жирләү һәм жирләү эше өлкәсендәге вәкаләтле орган тарафыннан жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә вафат булган, жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәтне яисә башка хужалык итүче субъектны жирләү өчен урын бирү турында гариза белән жирләү бурычын үз өстенә алган зат мөрәжәгать иткән көнне түләүсез бирелә. Гаризага үлем турында таныклыкның күчермәсе (чагыштыру өчен Төп нөсхә күшүмтасы белән), туфрак күмелгәндә, гаризага өстәмә рәвештә кремация турында белешмә күчермәсе (чагыштыру өчен төп нөсхәне теркәү белән) теркәлә.

2. Туганнар каберлегенең күләме 10 кв. метрдан артмаска тиеш ($2,5 \text{ м}^2 \times 4\text{м}$).

Бер тирәнлектә бер урында жирләү саны -2

3. Жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә жирле үзидарә органнары тарафыннан туганнар каберлеге өчен урын биргәндә туган жирләү турында таныклык бирелә.

Статья 15. Гайлә (нәсел) каберләре

1. Гайлә (нәсел) каберләре өчен күмү урыннары хәзер жирләр өчен дә һәм киләчәктә күмүләргә дә бирелә.

2. Зират территорииясендә гайлә (нәсел) каберләре күмү зонасының мәйданы зираттагы күмү зонасының гомуми мәйданының өчтән береннән артмаска тиеш.

3. Жирләү һәм күмү эше өлкәсендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы жирле үзидарә органы карамагындагы зиратлар территорииясендә гайлә (нәсел) күмү урыны бирү яисә бирүдән баш тарту турында карап кабул итә, гайлә (нәсел) каберләренең реестрын төзи һәм алыш бара.

4. Жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органына гайлә (нәсел) каберләренә жирләү өчен урын бирү мәсьәләсен хәл итү өчен түбәндәге документлар тапшырыла:

1) гайлә (нәсел) каберләренә жирләү өчен урын бирү туринда гариза;

2) паспорт яисә мөрәжәгать итүченен шәхесен таныклаучы башка документ күчермәсе, чагыштыру өчен төп нөсхәне теркәү белән;

3) ике һәм аннан күбрәк якин туганнарының (башка туганнарының) булын раслаучы документлар күчermәләре, төп нөсхәсе белән чагыштыру өчен теркәлә.

Әлеге Нигезләмәдә каралмаган башка документларны бирүне таләп итү рөхсәт ителми.

Барлық тапшырылган документлар да мөрәжәгать итүчегә шуши статьяда күрсәтелгән документларны тапшырган көнне аларны кабул итү датасы туринда тамга белән тапшырыла торган опись буенча кабул ителә.

Жирләү һәм күмү эше өлкәсендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы бирелгән документларны исәпкә алуны һәм саклауны тәэмин итә.

6. Гайлә (нәсел) жирләү урыны киләчәккә күмелгән очракта, гайлә (ыруглык) күмү өчен урын бирү яисә аны тәкъдим итүдән баш тарту турындағы карап гариза барлық кирәклө документлар белән алышынан көннән алыш ундурут календарь көннән артмаган срокта кабул ителә.

Әгәр жирләү хәзерге вакытта гамәлгә ашырылырга тиеш булса, гайлә (нәсел) күмү өчен урын бирү яисә аны бирүдән баш тарту турында карап мәрәжәгать итүче тарафыннан жирләү өлкәсендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органына (күмү көненә кадәр бер көннән дә соңға калмыйча) үлем турында медицина таныклыгы яисә ЗАГС органнары тарафыннан бирелгән үлем турында таныклык бирү көнендә, шулай ук әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән документларны бирү көнендә кабул ителә.

7. Гайлә (нәсел) күмү урыны зурлыгы 12 кв. метрдан артык була алмый (туганнар кабере өчен бушлай урынны исәпкә алып).

8. Гайлә (нәсел) каберенә күмелү турындагы таныклыкта түбәндәгеләр күрсәтелә: гайлә (нәсел) каберлеге өчен урын бирелгән зиратның исеме; гайлә (нәсел) каберлеге зурлыгы, зиратта урнашу урыны (квартал, сектор, участок номеры); гайлә (нәсел) каберенә жирләнүе теркәлгән затның фамилиясе, исеме, атасының исеме, шулай ук законнар нигезендә башка белешмәләр.

Гайлә (нәсел) күмү урыны турында мәгълүмат жирле үзидарәнең жирләү һәм күмү эше өлкәсендәге вәкаләтле органы тарафыннан гайлә (нәсел) күмү реестрина ул бирелгән көннән алып өч эш көне эчендә кертелә.

Статья 16. Мактаулы күмү урынына күмү

1. Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Нурлат муниципаль районы, Якушкино авыл жирлеге алдындағы казанышлары булган вафат булган гражданнар истәлеген мәңгеләштерү максатларында жәмәгать зиратлары территориясендә жирләү һәм күмү эше өлкәсендәге вәкаләтле жирле үзидарә органы карапы нигезендә мактаулы күмү өчен аерым жир кишәрлекләре (зоналар) каралган булырга мөмкин.

2. Мактаулы күмү урыннары - күмелгән урыннар (кагыйдә буларак, уңайлы ябын килүләре һәм яхши күзәтүләре булган зиратның төп аллеясе буйлап урнашкан) жирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан, қызықсынуучы затлар яисә оешмаларның үтенечнамәсе буенча түләүсез нигездә жирләү өлкәсендә, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Нурлат муниципаль районы, Якушкино авыл жирлеге белән тиешле казанышларын нигезләгендә һәм раслаганды, вафат булган хатынының, туганнарының, башка туганнарының яисә законлы вәкиленең яисә законлы вәкиленең вафат булган хатынының яисә туганнарының теләген башка төрле белдерүләре булмаганда бирелә.

3. Мактаулы күмелү урыны зурлыгы - 6 кв. м мәйданлы участок.

4. Жирләү һәм күмү эше өлкәсендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан мактаулы жирләү урыны бирелгәндә мактаулы күмелү турында таныклык бирелә.

Статья 17. Бер урынга икенче кат күму

1. Туганлык, гайлә (нәсел) каберлеге, мактаулы урында жирләү өчен түбәндәге документлар тапшырыла:

- 1) жирләү турында гариза;
- 2) күмелү турында тиешле таныклык;
- 3) мәрәжәгать итүченең шәхесен таныклаучы паспорт яисә чагыштыру өчен төп

нөсхәне теркәү белән башка документ;

4) жирләү урыны теркәлгән затның нотариаль таныкланган ризалыгы (мөрәжәгать итүче әлеге урын теркәлгән зат булмаган очракта);

5) үлем турында таныклык күчермәсе белән төп нөсхәне чагыштыру өчен теркәп бирү.

Мөрәжәгать итүчедә күрсәтелгән документларның күчермәләре булмаган очракта, аларны әзерләү аның компетенциясе нигезендә жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә жирле үзидарәнен вәкаләтле органы хезмәткәрләре тарафыннан тәэмин ителә.

Әлеге Нигезләмәдә каралмаган башка документларны тапшыруны таләп итү рөхсәт ителми.

Статья 18. Күмелгән урыннарны теркәү (янадан теркәү)

1. Жирле үзидарә органы карамагындагы зират территорииясендә житештерелгән һәр күмү жирле үзидарәнен жирләү һәм күмү эше өлкәсендәге вәкаләтле органы тарафыннан күмүләрне теркәү кенәгесендә теркәлә. Күмүне теркәү турындагы язма күмү турында таныклыкка кертелә.

Күмү урыннарын теркәү кенәгесендә күмүләрне теркәү һәм күмү турында таныклыклар бирү өчен түләү алымый.

2. Күмү урыннарын һәм күмү турында таныклыкларны теркәү кенәгәләре күмү һәм күмү эше өлкәсендә вәкаләтле орган тарафыннан раслана.

Күләмнәрне теркәү китапларын алыш бару тәртибе жирләү һәм күмү эше өлкәсендә вәкаләтле орган тарафыннан билгеләнә.

Жирләүләрне теркәү кенәгәләрен саклауны Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районның "Якушкино авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге башкарма комитеты тикшереп тора.

3. Күмүне теркәү китаплары катый хисап документлары булып тора һәм дайими саклау эшләренә керә.

Күрсәтелгән китаплар жирләү һәм күмү эше өлкәсендә вәкаләтле орган билгеләгән тәртиптә жирле үзидарәнен вәкаләтле органы тарафыннан муниципаль архивка дайими саклауга тапшырыла.

4. Башка затларга күмүне янадан теркәү гариза бирү характеристында һәм, янадан теркәлү сәбәпләрен күрсәтеп, гариза нигезендә мөрәжәгать иткән көнне жирләү һәм күмү эше өлкәсендә жирле үзидарәнен вәкаләтле органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Гайлә (нәсел) каберлегенә күмүгә карата янадан теркәлү якын туганнар исеменә һәм башка туганнарга башкарыла, ә андыйлар булмаганды - башка затларга.

5. Жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә жирле үзидарә органы тарафыннан жирләүләрне янадан теркәгендә каберлекләрне теркәү кенәгесенә һәм жирләү турындагы таныклыкка тиешле үзгәрешләр кертелә.

Каберлекләрне теркәү кенәгесенә һәм күмелү турындагы таныклыкка үзгәрешләр керткән өчен түләү алымый.

6. Гайлә (нәсел) күмелүләрен яңадан теркәү түрүнда мәгълүмат яңадан теркәү уздырылғаннан соң өч эш көне эчендә жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә жирле үзидарә органы тарафыннан гайлә (нәсел) күмелүләре реестрына кертелә.

Статья 19. Кабер өстендерге корылмалар (кабер ташлары), аларны теркәү

1. Жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә жирле үзидарәнен вәкаләтле органы кабер өстендерге корылмаларның (каберлекләрнең) биеклеге буенча чикләүләр билгеләргә хокуклы.

Кабер өстендерге корылмалар (кабер ташлары) түбәндәгедә билгеләнгән биеклектән дә зуррак булалмый:

- һәйкәлләр-2 м дан да биек түгел;
- чардуганнар-1,2 м дан биек түгел.

2. Жирләү һәм жирләү эше өлкәсендә һәр кабер корылмасын (кабер ташын) урнаштыру һәм алыштыру эшләре жирле үзидарәнен вәкаләтле органы тарафыннан башкарыла, бу хакта кабер өстендерге корылмаларны (каберлекләрне) теркәү кенәгәсендә һәм жирләү түрүндагы таныклыкта тиешле язма эшләнә.

Кабер өстендерге корылмаларны (кабер ташларын) теркәү кенәгәсендә кабер өстендерге корылмаларны (кабер ташларын) урнаштыруны һәм алыштыруны теркәү һәм жирләү түрүндагы таныклыкка тиешле язма кертү өчен түләү алымый.

3. Кабер өстендерге корылмаларны урнаштыру һәм алыштыру эшләре күмелү урыны теркәлгән зат яки аның вәкиле тарафыннан паспорт яки шәхесне раслаучы башка документ, жирләү түрүнда таныклык, шулай ук кабер өсте корылмасын әзерләү (алу) түрүнда документ күрсәтелгәндә башкарыла.

4. Кабер өстендерге корылмаларны (кабер ташларын) теркәү китаплары катгый хисап документлары булып тора һәм жирле үзидарәнен жирләү һәм күмү эше өлкәсендәгә вәкаләтле органында дайими сакланырга тиеш.

5. Кабер өстендерге корылмаларны (кабер ташларын) теркәү китабы үрнәге, аны алып бару һәм дайими саклау өчен әзерләү тәртибе жирләү һәм күмү эше өлкәсендә жирлекнен вәкаләтле органы тарафыннан билгеләнә.

Статья 20. Зиратларны қарап тотуга санитар һәм экологик таләпләр

1. Зиратларда эшчәнлек санитария һәм экология таләпләрен һәм жирләү урыннарын қарап тоту кагыйдәләре нигезендә жирлек администрациясе билгели.

2. Жирләү урыннарының торышын санитар-эпидемиологик күзәтү һәм экологик контроль қулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеге өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәтнең Татарстан Республикасы буенча идарәсе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Мәет жирләү урынын қарап тотуга санитария һәм экология таләпләре бозылганда, жирлек администрациясе күмү урынында эшчәнлекне туктатып торырга яисә туктатырга һәм булган хокук бозуларны бетерү һәм кеше сәламәтлегенә жирләү урынының тискәре йогынтысын бетерү, шулай ук жирләүнен яңа урынын булдыру чарагаларын күрергә тиеш.

4. Жирләгәндә қулланыла торган предметлар һәм жиһазлар (табутлар, урналар,

веноклар, бәлзәм савытлары) санитар-эпидемиологик таләпләргә һәм әйләнә-тире мөхитне саклау өлкәсендәге таләпләргә туры килергә тиеш.

БИЧЫ БҮЛЕК. ЙОМГАКЛАУ НИГЕЗЛӘМӘЛӘРЕ

Статья 21. Нигезләмәне үтәмәгән өчен жаваплылык

1. Элеге Нигезләмәне бозуга юл куйган затлар гамәлдәге законнар нигезендә жаваплы булалар.

Статья 22. Йомгаклау нигезләмәләре

1. Элеге муниципаль норматив хокукий акт аны халыкка житкергән мизгелдән үз көченә керә.